

Nulägesbeskrivning

Kommunens utgångsvärden och grunder

Övergripande beskrivning av kommunens geografiska område såsom geografi, demografi, infrastruktur och näringsliv

Geografiska förhållanden

Karta utvisande Kristinehamns kommun

Kristinehamns kommun ligger i Värmlands län och har en befolkning på 24 053 personer (2022-12-31). Landarealen är 748 kvadratkilometer.

Tätorten Kristinehamn är beläget vid Vänerns strand i Värmland, mitt mellan Stockholm, Oslo och Göteborg. Här bor ca 18 600 invånare. Den totala ytan för kommunen är knappt 1 400 kvadratkilometer, drygt hälften av ytan utgörs av land, resten är vatten, framför allt Vänern.

Cirka en mil nordväst om centralorten ligger Ölme, ett samhälle med strax över 200 invånare. Söder om Kristinehamn finns Björneborg med 1 100 invånare och Bäckhammar med strax över 300 invånare.

Söderut finns även Nybble, en småort med 145 invånare och Rudskogabygden, som består av Rudskoga socken samt byarna Konsterud, Gjordsbol och Skottlanda. I kommunens sydliga delar finns Visnum och Visnums Kil, som sträcker sig från Medhamn och Kilsviken i söder till Revsand i norr.

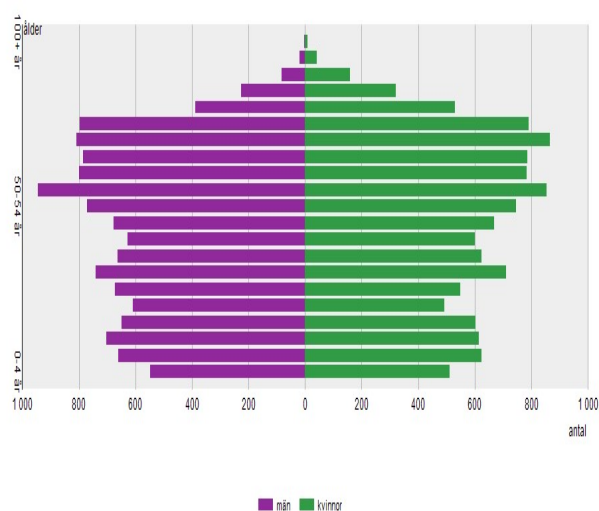
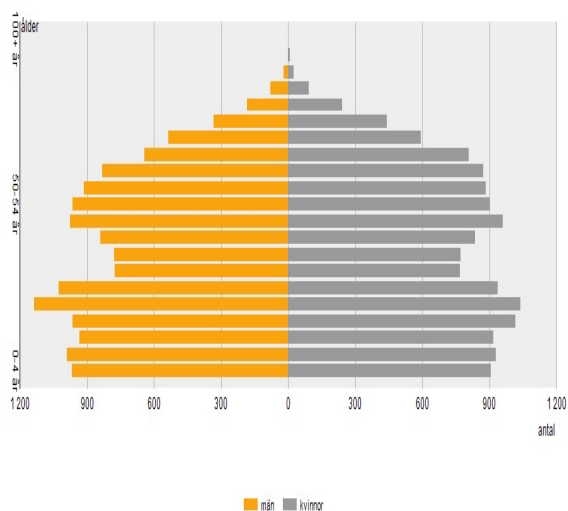
Demografiska förhållanden

Kommunen hade den absoluta toppen befolkningsmässigt år 1970 med 27 851 invånare. Därefter har det varit en befolkningsminskning fram till år 2000 då befolkningsmängden planade ut.

Kommunens befolkningsminskning kan till del förklaras med nedläggningar och rationaliseringar inom industrin samt avvecklingen av viss central/regional samhällsservice.

Från år 2012 och framåt har det skett en positiv befolkningsutveckling även om invånarantalet minskat marginellt under senare år. År 2022 har kommunen en befolkning på 24 053.

En befolkningspyramid illustrerar befolkningens åldersfördelning och ger också en fingervisning om den framtida befolkningsutvecklingen. Nedanstående befolkningspyramider för Kristinehamns kommun, fördelat män/kvinnor, år 1970 i jämförelse med år 2022 visar att kommunens åldersstruktur har förändrats väsentligt till en befolkning med växande andel i spannet 55 – 70 år. Därmed kommer också ökade utmaningar som beror på en åldrande befolkning och därmed sammanhängande förändrade förutsättningar och behov. Detta påverkar också den kommunala avfallshanteringen.

Befolkningspyramid Kristinehamns kommun, 1970
respektive 2022

Källa: SCB

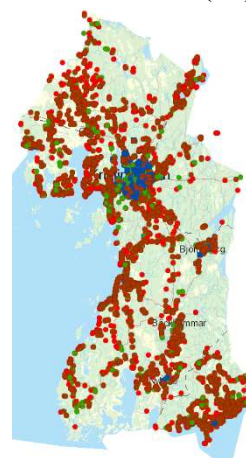

Boende

Permanentboende finns i stort sett över hela ytan även om boende på öar i Vänerskärgården är mycket begränsat. Lokaliseringen till strandområdena på fastlandet är dock tydliga. Se kartutsnitt till höger.

Fördelningen mellan boende i småhus resp. flerfamiljshus är 6 168 resp. 6 290 (inklusive specialbostäder) hushåll per 2021-12-31 enligt SCB statistikdatabas.

Andelen fritidsboende och turister är, för en kommun av vår storlek, relativt stor och påverkar avfallshanteringen främst under sommarsäsongen. Antalet fritidshus uppgår till 1 875 per 2021-12-31. Ca 200 av dessa återfinns på öar i vår skärgård.

Infrastruktur

Kristinehamn ligger längs Europaväg 18 (Stockholm-Oslo) och riksväg 26.

Kristinehamn har Vänerns näst största och nordöstligaste hamn. Hamnen drivs av Vänerhamn AB. På sommaren går turbåtar till några av skärgårdsöarna samt Karlstad och Hammarö.

Kristinehamns stationsbus

Kristinehamn ligger vid Värmlandsbanan. Här börjar också Inlandsbanan.

Näringsliv

Kristinehamn har ett diversifierat näringsliv med god tillväxt. Ca 1 600 företag finns registrerade i Kristinehamn varav cirka 1 000 är aktiebolag.

Största enskilda arbetsgivare är den kommunala verksamheten.

Exempel på andra större arbetsgivare är:

- Albin Components AB
- Björneborg Steel AB
- Bro Möbler AB/MIO
- ICA MAXI Stormarknad
- Kongsberg Maritime AB
- Nordic Paper Bäckhammar AB
- Tågakeriet i Bergslagen AB

Arbetspendlingsstatistiken visar ett underskott, d.v.s. fler pendlar ut från kommunen för arbete än de som pendlar in. (Ca 216 personer fler som pendlar ut än in).

Turism

De senaste åren har turismen fått ett uppsving i kommunen. Såväl campingplats som gästhamn/husbilsplats har sett ökad besökstillströmning. Totalt har registrerats 108 000 gästnätter i Kristinehamns kommun under 2022.

En stor skärgård och sjöläget vid Väneren bidrar till att vi har en stor mängd fritidsbåtar i kommunen. Huvuddelen av dessa är baserade i Vålösundet och det bidrar till en stor rörlighet i detta turiststråk där även turistmagneten Picassostatyn är belägen.

Idrottsturism och olika evenemang ger en ytterligare dimension till turismen, främst sommartid.

Avfallshanteringen i Kristinehamns kommun

Med ett invånarantal på 24 053, fritidshusboende med omräkningstal 375, gästnätter omräknat till 194 personer samt ett negativt arbetsplatsnetto på - 216 personer beräknas mängden avfall per person utifrån 24 406 invånare per 2022-12-31.

Miljöbalkens lagstiftning styr avfallshanteringen. Bl. a finns krav på att allt avfall ska sorteras. Farligt avfall ska sorteras bort från annat avfall. Allt avfall som ska deponeras ska först karaktäriseras för att vi för framtiden ska ha bättre kunskap om vad som har deponerats. Avfallshanteringen är en kedja av åtgärder för att på bästa sätt, såväl tekniskt, ekonomiskt som miljömässigt, ta hand om avfall från produktion och konsumtion. Kedjan består av följande länkar: Insamling, sortering, återanvändning, återvinning, annan behandling samt deponering.

Kommunen har i dagsläget ett stort ansvar för alla led i avfallshanteringen. Sedan årsskiftet 2008/2009 har vi dock ingen egen aktiv deponi. Från 1 januari 2009 ska alla aktiva deponier vara anpassade till avfallsförordningens krav på tätning mot underliggande mark och inläckage från sidor. Vi har valt att avvakta med denna anpassning eftersom det medför stora kostnader. Visionen 100 % kretslopp 0 % restprodukter innebär dessutom att behovet av deponi bör bli litet varför kostnaden för investeringen relativt de mängder som ska hanteras blir avsevärda. Sedan i januari 2009 sker därför omlastning och transport av utsorterad deponirest till godkända deponier.

Benämningen ”hushållsavfall” har i lagstiftningen ersatts av ”kommunalt avfall” men det omfattas fortfarande av det kommunala insamlingsansvaret. För närvarande ansvarar kommunens renhållningsavdelning, under tekniska nämnden, för kommunens insamling av kommunalt avfall, och annat avfall inom det kommunala insamlingsansvaret, samt omhändertagande av avfall men också insamling av förpackningar genom fastighetsnära insamling (FNI). Tidskrifter, benämnt returpapper, ingår från 1 januari 2022 i det kommunala insamlingsansvaret då det inte längre omfattas av producentansvar. Den totala mängden avfall som hanteras är ca 17 800 ton/år, exkl. konstruktionsmassor, varav hushållsavfall till förbränning är ca 4 200 ton. Återvunnet material omfattar ca 16 000 ton varav ca 1 000 ton är matavfall som levereras till biogasproduktion. Den totala mängden avfall som hanteras har varit relativt stabil de senaste åren.

Insamlingen av kommunalt avfall sker sedan 2012 med ett system baserat på två kärl, ett brunt ventilerat för matavfall och ett grönt för restavfall. För tömning används tvåfacks baklastande komprimerande bilar. Omlastning av det kommunala avfallet sker vid Strandmossens avfallsanläggning. Därifrån sker transporter dagligen till förbränning, rötning och annat omhändertagande.

Returpapper samlas in på återvinningsstationer genom en, för Värmland och Örebro läns kommuner, upphandlad entreprenör sedan 1 januari 2022. Renhållningen fungerar i Kristinehamn som underentreprenör till denne men samlar också själva in returpapper fastighetsnära från flerfamiljshus och verksamheter.

Från 1 januari 2024 övertar kommunen ansvaret för insamlingen av förpackningar. Detta sker genom upphandlad entreprenör för våra ÅVS samt att renhållningen kommer utöka arbetet med fastighetsnära insamling. Från 1 januari 2027 ska alla våra hushåll ha tillgång till fastighetsnära insamling av förpackningar eller, för dem där det inte finns sådana förutsättningar, kvartersnära lösningar. Vilket system som avses användas beslutas under denna planperiod.

Farligt avfall samlas in genom att kunderna levererar avfallet till återvinningscentral eller till miljöstation/samlarskåp. Stationerna töms regelbundet genom personal från renhållningen.

Slam samlas in genom en entreprenör och levereras till Fiskartorpets avloppsreningsanläggning. Insamlingen sker genom heltömning.

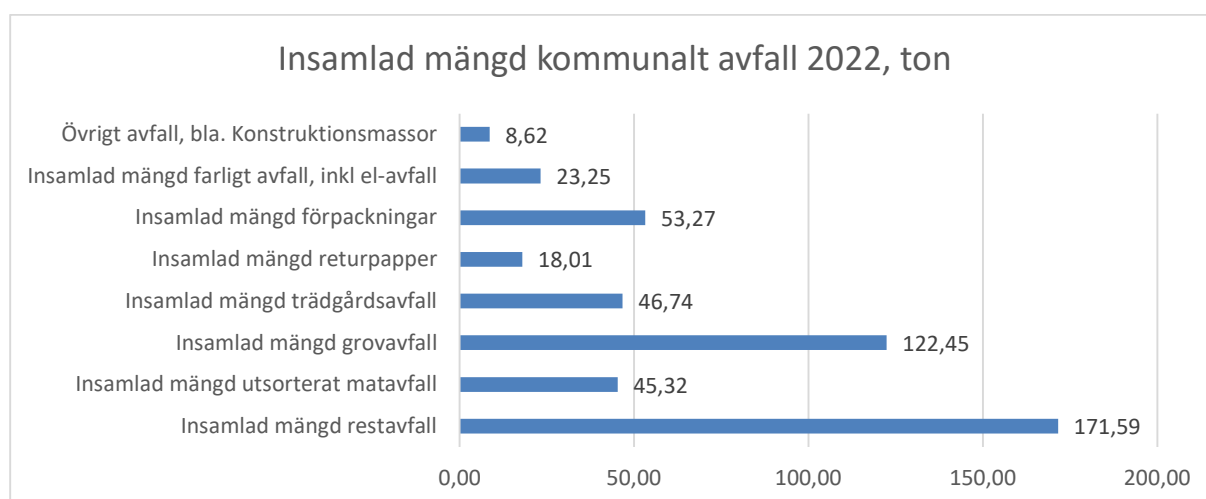
Latrin samlas in från färre än hundra enskilda fritidshus. Ingen helårsabonnent finns längre. Antalet abonnenter minskar hela tiden. När generationsskiftet sker väljer ofta ny ägare att installera annan lösning. Utökningen av det kommunala VA-området till östra Vålösundet har också bidragit till att antalet abonnenter minskat. Insamlingen sker med skåpbil eller flaklastbil. Hämtning sker efter budning och en till tre gånger per säsong.

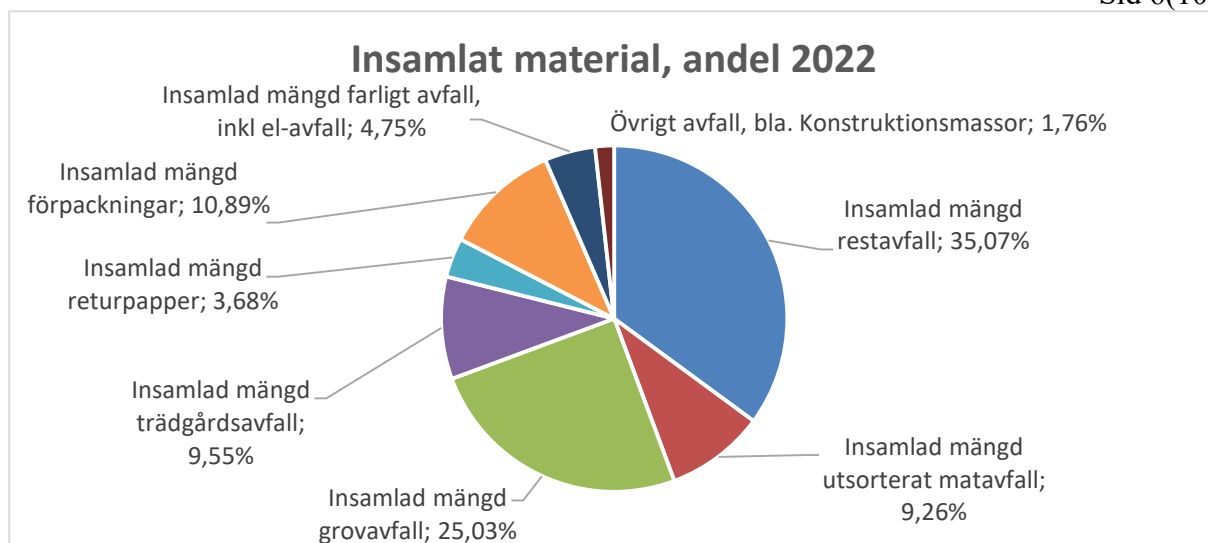
Den ökade utsorteringen av avfall ökar möjligheten att avsätta material för återanvändning och återvinning. Det är dock en verksamhet som är personalkrävande men den ger möjlighet till ökade intäkter om avfallsfraktionerna blir renare. Det pågår ett löpande arbete med att utveckla och effektivisera verksamheten. Såväl skrot som träavfall är dock mycket konjunktur- och väderkänsliga marknader varför det är svårt att kvantifiera intäkter och kostnader.

Avsikten är att fortsatt ha en väl fungerande återvinningscentral vid Strandmossen men, i vart fall de närmaste åren, utan möjlighet att deponera. Tillgängligheten för ÅVC Strandmossen är 52 tim./vecka och för ÅVC Björneborg är 10,75 tim./ve.

Som komplement till fasta återvinningscentraler erbjuder kommunen lösning med mobil återvinningscentral på tre platser för de södra kommundelarna men på sikt även till andra avlägsna kommundelar.

Renhållningen erbjuder också fastighetsnära insamling av förpackningar (FNI) för flerfamiljshus och samfälligheter. Täckningsgraden är ca 65 % av antalet lägenheter som har tillgång till FNI med fler än två fraktioner.

Källa: *Avfall Web*

Förpackningar

Mer om förpackningar framgår av bilaga 4A.

Verksamheters avfall

De dominerande avfallstyperna från de största tillståndspliktiga verksamhetsutövarna i kommunen är restavfall, återvinning, konstruktion, aska/stoft/deponi samt farligt avfall. Huvuddelen av verksamheterna i kommunen är inte tillståndspliktiga.

Verksamheterna omhändertar det avfallet som uppkommer enligt de principer som krävs av miljöbalken. Farligt avfall lämnas vidare för miljöriktigt omhändertagande enligt respektive verksamhets bestämmande utefter sina egenskaper.

Verksamheterna hanterar sitt avfall på olika sätt. Alla utnyttjar kommunens avfallshantering och har tjänster för kommunalt avfall och vissa har också tjänster för verksamhetsavfall och återvinning. Flertalet omhändertar dock sitt verksamhetsavfall via entreprenör eller genom olika former av returkedjor. Därför finns inte underlag för att göra en kvalificerad sammanställning för det stora flertalet verksamheters avfallsmängder. På grund av utformningen på verksamheters miljörapporter har inventering av avfallsslag och mängder heller inte kunnat utföras för de största tillståndspliktiga verksamheternas avfall i Kristinehamns kommun. De mängder som framgår av inlämnade miljörapporter för verksamheter där kommunen har tillsyn har sammanställts sist i denna bilaga.

Någon fördelning mellan olika branscher och deras avfallsvolymer har inte kunnat göras vare sig med avseende på kommunalt avfall eller verksamhetsavfall.

Undersökning av kommuninvånarnas åsikter om återvinningscentraler

Omfattning på undersökningen

Under 2022 har en enkät om tillgänglighet och service på återvinningscentraler genomförts inom ramen för AÖW-samarbetet.

Resultat av enkäten

Undersökningen visar att nöjdheten med service mm är stor men att tillgängligheten, främst rörande öppettider, kunde vara bättre.

Den visar också att ÅVC-besökarna främst bor i villa (3/4) och att en mycket liten del bor på gårdar på landsbygden.

Besöksfrekvensen hos besökarna varierar i ett spann mellan en gång varannan månad till en gång per månad eller oftare.

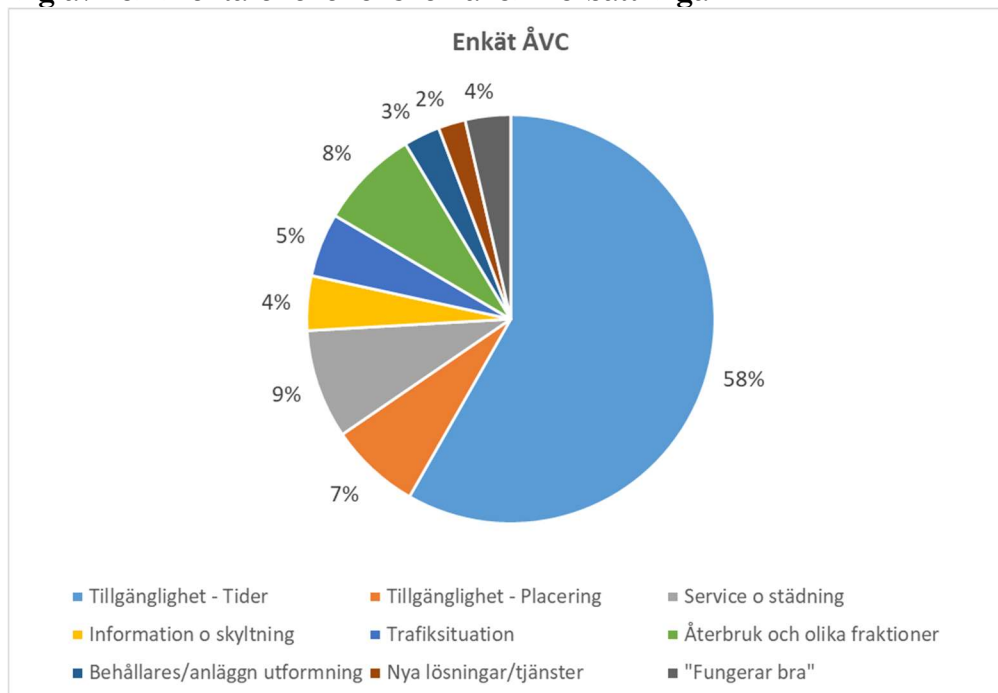
När det gäller behovet av information önskar mer än hälften av de svarande att få sådan information via sociala medier medan det är ungefär jämnt fördelat mellan e-post, utskick av broschyrer och hemsidan. Endast ett fåtal önskar få det via brev/tillsammans med fakturan eller via någon form av app-lösning.

Sammanfattning av framförda synpunkter

(Procentvärdet visar värdet för dem som angett ”mycket nöjda”, ”nöjda” eller är neutrala)

Närhet till ÅVC	86,4 %
Öppettider på ÅVC	66,0 %
Framkomlighet på ÅVC	92,1 %
Skriftlig information/anvisningar på ÅVC	97,1 %
Personalens servicekänsla	94,8 %
Rent och snyggt på ÅVC	99,6 %
Möjlighet att lämna till återbruk	85,7 %
Samlat omdöme om ÅVC	98,2 %

Fördelning av kommentarer eller önskemål om förbättringar

Denna enkät ger ett bra underlag rörande utveckling av våra ÅVC såväl stationära som mobila.

Vad händer med våra sopor?

Detta är en nulägesbeskrivning försommaren 2023

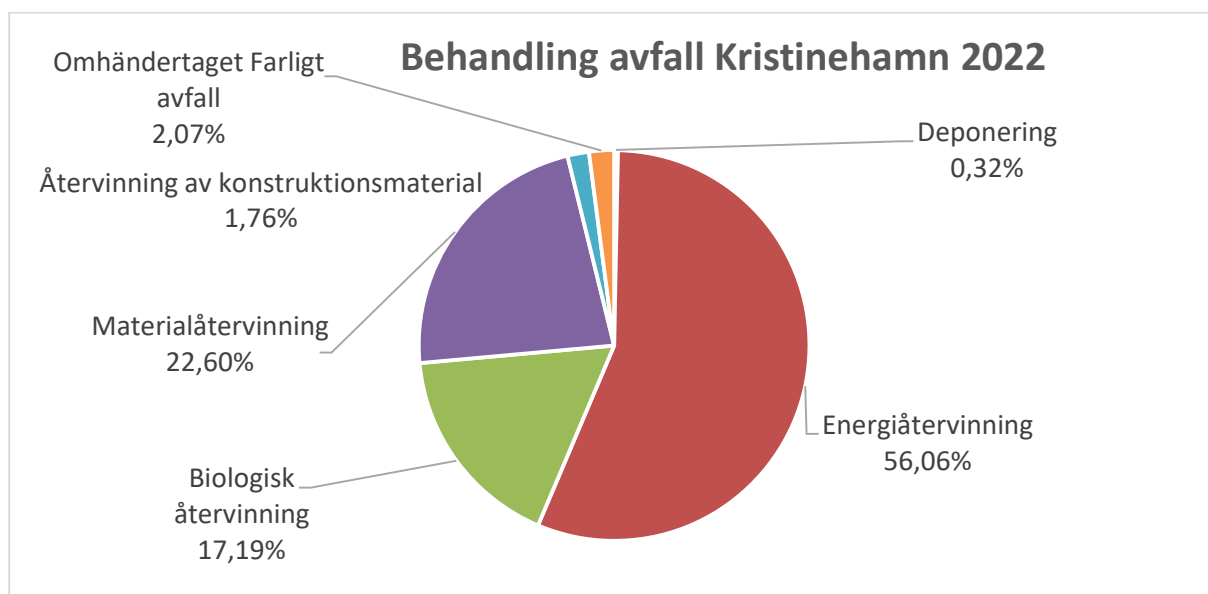
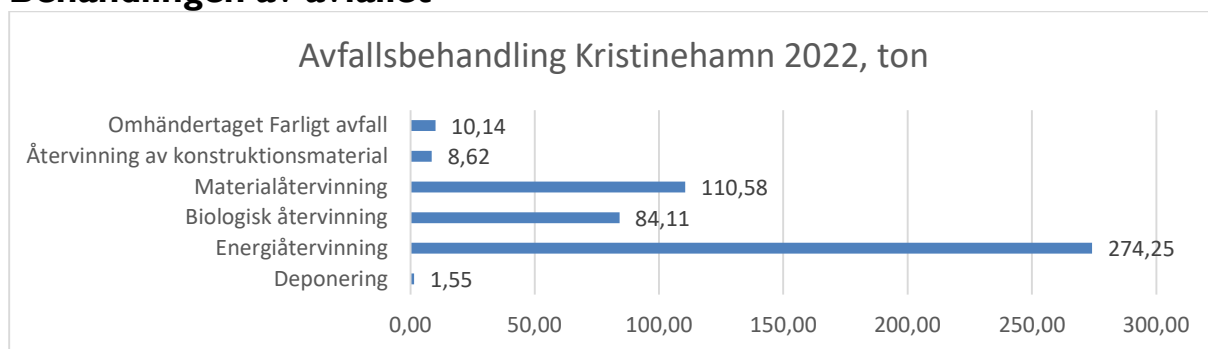
Fraktion	Vad händer	Vem tar hand om det
Brännbart kommunalt avfall	Förbränns för att ge energi i form av fjärrvärme och elektricitet men även processånga till närliggande industri.	Karlskoga kraftvärmeverk AB
Livsmedelsavfall	Rötas för att ge biogödsel och biogas. Biogödseln levereras till bönder i regionen, bl.a. i Karlskoga och Kristinehamns kommuner. Biogasen förädlas till fordonsgas som säljs på marknaden av Biogasbolaget.	Biogasbolaget i Mellansverige AB, Karlskoga
Tidningar	Samlas in genom entreprenör och levereras till olika returpappersmottagare i Sverige genom entreprenörens försorg	Ragn-Sells Recycling AB
Farligt avfall	Omhändertas för leverans till olika anläggningar, beroende på materialslag, där de utnyttjas efter deras egenskaper. Olja renas exempelvis och blir bas i oljeprodukter av lägre kvalitet.	Stena Recycling AB
	El-avfall omhändertas för leverans till El-kretsen vars entreprenörer tar hand om ädelmetaller och annat material vilket utnyttjas som råvara i nya produkter. Se även http://www.el-kretsen.se/	El-kretsen inom ramen för producentansvaret
	Blybatterier och kablar omhändertas och återvinns	Sundfeldts Miljötjänst
	Impregnerat virke omhändertas separat och går till förbränning i särskilt godkända anläggningar	Munkfors Energi AB
	Asbest hanteras separat och skickas till	Ragn-Sells Detox & Treatment, Vänersborg
Grovavfall	Omhändertas och sorteras för leverans till olika anläggningar beroende på materialslag, t.ex. <ul style="list-style-type: none">- Skrot- Träavfall- Deponirest- Brännbart grovavfall	Stena Recycling AB Degerfors skogstjänst Ragn-Sells Detox & Treatment Vänersborg Karlskoga kraftvärmeverk AB
Trädgårdsavfall	Komposteras på Strandmossens avfallsanläggning för att användas främst för kommande sluttäckning av den gamla deponin	Renhållningsavdelningen, Kristinehamns kommun
Utsorterade kläder och textil	Omhändertas och hämtas för sortering och återvinning, i mindre omfattning går vissa kläder till återanvändning	Myrorna Emmaus Åkvarn PMU/Pingstkyrkan Butiksinsamling genom Lindex och KappAhl
Återbruksmaterial	Överlämnas till olika organisationer för reparation och iordningsställande för användning på nytt	Fritidsbanken Pingstkyrkan Hela Människan Röda Korset

Fraktion	Vad händer	Vem tar hand om det
Slam och latrin	Samlas in och levereras in till kommunens avloppsreningsverk, Fiskartorpet	LBC Logistik AB, VA-avdelningen, Kristinehamns kommun
Fett från fettavskiljare	Samlas in och levereras till biogastillverkning	LBC Logistik AB, Biogasbolaget i Mellansverige AB, Karlskoga
Förpackningar	Kommunen samlar in och överlämnar till NPA AB. Se FTI AB hemsida www.ftiab.se/138.html	NPA AB med sina entreprenörer (Näringslivets Producentansvar)

Tabell ombändertagande av avfall, Kristinehamns kommun

Behandlingen av avfallet

Källa: Avfall Web

Översiktlig beskrivning av avfallsmängder som kommunen inte ansvarar för

De mängder som beskrivs nedan är inte fullständigt täckande utan är en sammanfattning över de mängder som verksamheter har rapporterat i sina miljörapporter.

Det innebär också att det omfattar 15 B-verksamheter inom olika områden.

Följande mängder har rapporterats i form av verksamhetsavfall inom ramen för inlämnade miljörapporter.

Avfallslag	Mängder	Notering
Farligt avfall	728 ton	
<i>Varav</i>		
<i>-oljebaltigt</i>	<i>519 ton</i>	
<i>-El/elektronik</i>	<i>73 ton</i>	
<i>-Förpackningar med FA</i>	<i>24 ton</i>	
<i>-Lysrör och annat med kvicksilver</i>	<i>0,008 ton</i>	
<i>-Ej redovisad typ av FA</i>	<i>111 ton</i>	
Metaller	81 ton	Inkl. svarvspån mm innehållande skärmedel och liknande
Trä	18 ton	Ej impregnerat eller förorenat
Aska	1159 ton	Alla typer av aska från värmeverk
Papper och papp	4 ton	Inkl. kontorspapper
Annat avfall/osorterad/brännbart	1417 ton	
Totalt rapporterat i miljörapporter	3407 ton	Här ingår inte de mängder som har levererats till kommunen inom ramen för det kommunala ansvaret

Då krav i tillstånd och miljöredovisning skiljer väldigt mycket mellan olika verksamheter är det svårt att få en samlad bild av det totala flödet av avfall från verksamheter där kommunen inte ansvarar för avfallet. Inte heller finns det regler för hur en miljörapport ska vara utformad för redovisning av avfallsmängder.

Vi har heller ingen entydig rapportering av hur de omhändertar avfallet och vilka deras mottagare är vilket gör att denna rapport är ofullständig.